

i saa Henseende. Der staar jo som bekendt i Grundloven, at „ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finantsloven eller i en Tillegsbewillingslov.“ Ikke desto mindre vil man finde paa Regnskabet, at der er kommet en Sum af 11 Millioner Kroner til Indtægt og af 19 Millioner Kroner til Udgift. Det er derfor i sin Orden, at Statsrevisionen har gjort Bemærkning derved, og forsaavidt er hele Udvalget enig, men derimod deler man sig i et Flertal og et Mindretal i den Henseende, at man mener, at dette ikke kan passere uden i alt Fald med en Indstilling til Rigsdagen. Det er vel, som jeg sagde, blot en formel Feil, der er begaaet, men den er af en saa overordentlig stor Betydning, at man mener, at Forholdet maa sanktioneres paa den foreslaaede Maade. — Der er nu ikke videre tilbage end det sidste Punkt, nemlig det, som angaar Afhændelsen af Frederiks Kirkeplads og den derpaa værende Ruin. Det vil ses af en Note til Betænkningen, at det ærede Medlem for Aalborg Amts Iste Valgkreds (Suel) og jeg ikke i Et og Alt have kunnet slutte os til det øvrige Flertals Begrundelse af dette Punkt. Det vil allerede af denne Note fremgaa, at jeg ikke kan betragte mig som Ordfører for dette Afsnit, og det vil ogsaa let forstaaes, at der er et andet Medlem af Udvalget, som allerede tidligere har staaet i en saadan Forbindelse med, været saa nøie knyttet til og maa antages at være saa nøie inde i Sagen, at det faldt naturligt at bede ham udarbejde den Del af Betænkningen, hvorom det her dreier sig. Det Medlem, hvorom der her er Tale, var ikke Medlem af det Udvalg, som Folkethinget nedsatte i forrige ordentlige Samling, og som afgav sin Betænkning den 28de Marts 1876, men jeg har nævnt ham paa en saadan Maade, at jeg vist ikke behøver at betegne ham nærmere. Jeg vil derfor ikke indlade mig paa en Begrundelse af dette Forslag men kun sige, at jeg — og jeg tror ogsaa, at det er Tilfældet med min ærede Meningsfælle i denne Sag — er fuldstændig enig med det øvrige Flertal i selve Beslutningen. Jeg vil saa meget mindre indlade mig paa at begrunde denne, som det ikke vilde være rigtigt, at jeg kom til at udtale Et og Andet, der muligvis kunde opfattes, som om der ikke var fuldstændig Enighed i saa Henseende. Uoverensstemmelsen gjælder som sagt blot Udtrykkene og saadanne enkelte Punkter, som ikke have nogen som helst Indflydelse paa selve Indstillingen. Jeg skal derfor slutte, idet jeg haaber, at det ærede Medlem, jeg sigtede til, vil tage Ordet umiddelbart efter mig og begrunde det Punkt, som staar tilbage.

Svar: Naar jeg skal gjøre nogle Bemærkninger til Udvalgets Indstilling om Salget af Frederiks Kirkeplads og den derpaa staaende Ruin, tør jeg forudsætte, at de fleste Medlemmer her i Thinget have Kundskab om denne Sags Stilling, i alt Fald i dens Hovedtræk, hvilket fri-

lager mig for at gaae vidtløftig ind derpaa. Jeg skal derfor kun kortelig referere, hvorledes denne Sag stiller sig. Det første Tilbud om Afhændelsen af denne Plads fremkom fra Statsraad Dietgen den 30te Mai 1874 og gif ud paa, at han vilde overtage hele denne Eiendom som sin Eiendom for Fremtiden for en Kjøbesum af 100,000 Rd. med Forpligtelse til at fuldsøre Kirken i en passende Stil. Dette Tilbud, der blev modtaget af daværende Finantsminister Krieger, blev senere udformet i en Kontrakt af 19de Juli samme Aar med visse Modifikationer, blandt hvilke navnlig fortjener at fremhæves den, at Kirkeruinen ikke længere skulde være Kjøberens Eiendom, men efter Kontrakten skulde vedblive at være Statens Eiendom. Det næste Trin er saa, at denne Kontrakt det følgende Aar, i Januar 1875, blev fuldbyrdet ved Skjøde af daværende Finantsminister Jonnesbech, i hvilket man igjen vendte tilbage til det oprindelige Tilbud i det Hele, saa at nu Kirkeruinen med tilhørende Grunde skulde gaa over til at blive Kjøberens Eiendom, men saaledes, at Kirken efter at være bleven fuldført atter skulde skjødes tilbage til Staten. Det, som altsaa er Forstjellen mellem denne Handels Begyndelses- og Slutningsstadium, er, at, medens ved Begyndelsesstadiet denne Eiendom helt og holdent var borte fra Statskassen med det Samme, er der nu ved Skjødets Affattelse en Udsigt til, at en Del af den vender tilbage til Staten som fuldført Kirke, hvorved Staten fremtidig kommer til at eie denne Gjenstand og derved naturligvis ogsaa kommer til at overtage den Forpligtelse, som er forbunden med dens fremtidige Vedligeholdelse. Den Værdi, som er kommen ind i Statskassen ved denne Retshandel, er altsaa 100,000 Rd. Der har imidlertid ikke fra nogen Side været reist Tvivl om, at disse 100,000 Rd. paa ingen Maade svare til Eiendommens Værdi i Handel og Wandel. Der er Ingen, der har bestridt, at, hvis hele Eiendommen var bleven solgt til Byggegrunde, til et materielt Formaal, vilde den have indbragt meget Mere. Hvor meget Mere dette vilde have været, er ikke aldeles nøiagtig oplyst. Noget af det Første, som Udvalget har tænkt paa, var, at det var nyttigt og hensigtsmæssigt at faae en bestemt tilforladelig Ansættelse af den virkelige Værdi, hvilket man ikke tidligere har faaet frem. Den Mand, der solgte Eiendommen, saaldt det ikke ind, at det kunde være nyttigt og hensigtsmæssigt i Forveien at vide nogenlunde, hvad den var værd. Han har ikke begyndt med at lade foretage nogen Læration eller Værdiansættelse af denne Eiendom, inden han solgte den. Dette er Noget, som det ikke er faldet ham ind kunde være hensigtsmæssigt, og de senere Forhandlinger om denne Sag have heller ikke bragt en saadan Værdiansættelse for Dagen. Udvalget besluttede derfor at henvende sig til det nuværende Ministerium med An-